UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

20 päivänä toukokuuta 2010 *

Asiassa C-308/08,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 10.7.2008,

Euroopan komissio, asiamiehinään S. Pardo Quintillán ja D. Recchia, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään N. Díaz Abad, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit C. W. A. Timmermans, K. Schiemann, P. Kūris ja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan unionin tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7; jäljempänä luontodirektiivi), sellaisena kuin se on tulkittuna asiassa C-117/03, Dragaggi ym., 13.1.2005 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-167) ja asiassa C-244/05, Bund Naturschutz in Bayern ym., 14.9.2006 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-8445), mukaisia velvoitteitaan eikä kyseisen direktiivin 12 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan Villamanrique de la Condesasta (Sevilla) El Rocíoon (Huelva) kulkevan maaseututien kunnostamista koskevan hankkeen (jäljempänä maaseututien kunnostamista koskeva hanke) osalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

2 Luontodirektiivin johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa todetaan, että ”yhteisön tärkeinä pitämien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason saattamiseksi ennalleen tai sen säilyttämiseksi on tarpeen osoittaa erityisten suojelutoimien

alueita yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston aikaansaamiseksi määritellyn aikataulun mukaisesti”.

3 Luontodirektiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan ”perustetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen eurooppalainen ekologinen verkosto, ’Natura 2000’. Tämän verkoston avulla, joka koostuu alueista, joilla on liitteessä I lueteltuja luontotyyppejä ja liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä, on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella”.

4 Luontodirektiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jokaisen jäsenvaltion on laadittava liitteessä III (1 vaihe) vahvistettujen perusteiden ja asianmukaisen tieteellisen tietämyksen perusteella luettelo alueista, josta ilmenee, mitä liitteen I luontotyyppejä ja liitteen II luontaisia lajeja sen kansallisella alueella olevilla alueilla on. – –

Luettelo on toimitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta yhdessä kutakin aluetta koskevien tietojen kanssa. – –

2. Komissio laatii yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa ja niiden esittämien luetteloiden pohjalta liitteessä III (2 vaihe) vahvistettujen perusteiden mukaan kaikkien 1 artiklan c alakohdan iii alakohdassa mainittujen niiden luonnonmaantieteellisen alueen osalta ja 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun aluekokonaisuuden osalta luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi, josta ilmenevät alueet, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä tai yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

– –

Komissio hyväksyy 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen luettelon valituista yhteisön tärkeänä pitämistä alueista ja osoittaa alueista ne, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä taikka yksi taikka useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

– –

5. Kun alue on merkitty 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuun luetteloon, sitä koskevat 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan säännökset."

5 Luontodirektiivin liitteessä II mainitaan yhteisön tärkeinä pitämiä lajeja, joista ensisijaisesti suojeltavaksi lajiksi nimetään *Lynx pardina* (jäljempänä espanjanilves). Kyseisen direktiivin 1 artiklan h alakohdassa määritellään ensisijaisesti suojeltavat lajit siten, että ne ovat "g alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja lajeja, joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen sen osuuden merkitys, joka kuuluu 2 artiklassa tarkoitettuun alueeseen".

6 Luontodirektiivin 6 artiklassa säädetään yhteisön tärkeinä pitämien alueiden suojelua koskevasta järjestelmästä, ja sen 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja

koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.”

7 Luontodirektiivin 12 artiklan 4 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön liitteessä IV olevassa a alakohdassa lueteltujen eläinlajien tahatonta pyydystämistä ja tappamista koskeva tarkkailujärjestelmä. Jäsenvaltioiden on saatujen tietojen perusteella suoritettava uusia tutkimuksia tai toteutettava tarvittavia suojelutoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tahattomalla pyydystämisellä tai tappamisella ei ole merkittävää kielteistä vaikutusta kyseisiin lajeihin.”

8 Espanjanilves kuuluu luontodirektiivin liitteessä IV olevassa a alakohdassa mainittuihin lajeihin.

Tosiseikat ja oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

9 Espanjan kuningaskunta ehdotti vuoden 1997 joulukuussa, että Doñanan luonnonpuisto luokiteltaisiin yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi, koska siellä esiintyy erityisesti espanjanilvestä.

10 Maaseututien kunnostamista koskevasta hankkeesta päätettiin vuoden 1999 marraskuussa eli sen jälkeen, kun alueen luokittelemista koskeva ehdotus oli tehty mutta ennen kuin komissio tosiasiallisesti luokitteli sen yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi. Kyseinen maaseututie muodostaa Doñanan luonnonpuiston rajan ja kulkee osittain sen läpi.

11 Komission mukaan kyseinen tie kunnostettiin toteuttamatta kaikkia tarpeellisia toimenpiteitä ympäristöön ja erityisesti espanjanilvekseen kohdistuvien kielteisten vaikutusten välttämiseksi, joten se osoitti 1.4.2004 Espanjan kuningaskunnalle virallisen huomautuksen, jossa se katsoi, ettei tämä ollut noudattanut muun muassa luontodirektiivin 6 ja 12 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

12 Edellä mainitussa asiassa Dragaggi ym. annetun tuomion huomioon ottamiseksi komissio osoitti 4.7.2006 Espanjan kuningaskunnalle täydentävän virallisen huomautuksen. Siinä komissio ilmoitti, että Espanjan kuningaskunta ei ollut noudattanut luontodirektiivin mukaisia velvoitteitaan, sellaisena kuin direktiiviä tulkitaan kyseisessä tuomiossa, eikä saman direktiivin 12 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan. Komissio muistutti tässä yhteydessä espanjanilveksen esiintymisen merkityksestä alueella, jolla maaseututien kunnostamista koskeva hanke toteutettiin, ja totesi kyseisen maaseututien muuttamisen maantieksi aiheuttaneen lajin luonnollisen elinympäristön jakautumisen ja altistaneen lajin tahattomille tappamisille, koska suojelutoimia ei voitu pitää asianmukaisina.

13 Komissio merkitsi direktiivin 92/43/ETY mukaisesta luettelosta Välimeren vyöhykkeen luonnonmaantieteellisellä alueella olevista yhteisön tärkeinä pitämistä alueista

19.7.2006 tehdyllä päätöksellä 2006/613/EY (EUVL L 259, s. 1) Doñanan luonnonpuiston kyseiseen luetteloon.

14 Espanjan kuningaskunta vastasi 25.9.2006 päivätyllä kirjeellä, että korjaustoimien toteuttamisen jälkeen yhtäkään ilveksen yliajoa ei ollut enää tapahtunut ja että suojelutoimia näyttivät vähentäneen suuresti yhteentörmäyksen vaaraa, sulkematta sitä kuitenkaan täysin pois.

15 Komissio katsoi unionin oikeuden rikkomisen jatkuneen, joten se antoi 18.10.2006 perustellun lausunnon, jossa se toisti väitteensä ja kehotti Espanjan kuningaskuntaa noudattamaan lausuntoa kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta.

16 Espanjan kuningaskunta lähetti 18.12.2006 vastauksena Junta d'Andalucian kertomuksen, jossa jälleen kerran korostettiin sitä, että korjaustoimien toteuttamisen jälkeen yhtäkään yhteentörmäystä espanjanilvesten kanssa ei ollut tapahtunut.

17 Komission mielestä tilanne ei edelleenkään ollut tyydyttävä, joten se nosti 10.7.2008 nyt käsiteltävän kanteen.

Kanne

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan vastaajana oleva jäsenvaltio ei noudattanut luontodirektiivin mukaista velvoitettaan, jonka mukaan se ei saa sallia toimintaa, jolla vaarannetaan vakavasti kyseisen alueen ekologiset ominaispiirteet

Asianosaisten lausumat

18 Komissio väittää, että kunnostaessaan kyseisen maaseututien huolehtimatta samalla asianmukaisista suojelutoimista Espanjan kuningaskunta toteutti hankkeen, joka muutti vakavasti yhteisön tärkeänä pitämän alueen ekologisia ominaispiirteitä, sellaisena kuin alue mainittiin ehdotuksessa; sen katsottiin olevan espanjanilvekselle välttämätön alue.

19 Komission mukaan Espanjan viranomaisten toteuttamista korjaustoimista huolimatta espanjanilveksen säilymisen kannalta erityisen herkällä alueella toteutettu hanke pirstaloi lajin elinympäristön, vaikeuttaa nuorten ilvesten leviämistä ja alueella olevien ilvesyhdyskuntien välisiä yhteyksiä sekä altistaa erityisesti nuoret yksilöt yhteentörmäyksestä aiheutuvaan kuolemanvaaraan. Komission mukaan tälle ensisijaisesti suojeltavalle lajille aiheutuu näin häviämisvaara, joka on ristiriidassa luontodirektiivissä asetettujen velvollisuuksien kanssa, sellaisina kuin niitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

20 Espanjan kuningaskunta vastaa tähän, että Villamanrique de la Condesasta El Rocíoon kulkeva alueellinen tie oli ja on edelleen asfaltoitu maantie, jonka Andalusian viranomaiset ovat vain kunnostaneet asianmukaisesti. Näin ollen sen mielestä ei voida katsoa, että asiassa olisi toteutettu alueen ekologiset ominaispiirteet vakavasti vaarantava toimenpide. Vaikka näin katsottaisiin tapahtuneen, Espanjan kuningaskunta väittää toteuttaneensa joka tapauksessa toimenpiteet, joilla pyritään välttämään ympäristöön kohdistuvan uhan toteutuminen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

21 On muistutettava, että luontodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava sellaisten alueiden, joilla on ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä ja/tai lajeja ja jotka ne ovat yksilöineet näiden merkitsemiseksi yhteisön luetteloon, osalta soveltuvat suojelutoimet alueiden ominaispiirteiden säilyttämiseksi. Jäsenvaltiot eivät saa näin ollen sallia puuttumisia, jotka voivat vakavasti vaarantaa niiden ekologiset ominaispiirteet. Näin on muun muassa silloin, kun puuttuminen voi johtaa kyseisillä alueilla esiintyvien ensisijaisten lajien häviämiseen (ks. vastaavasti em. asia Bund Naturschutz in Bayern ym., tuomion 44 ja 46 kohta).

22 Komissio arvostelee Espanjan kuningaskuntaa nimenomaan siitä, että se salli hankkeen, joka komission mukaan muutti vakavasti yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi ehdotetun alueen ekologisia ominaispiirteitä ja joka voi johtaa espanjanilveksen häviämiseen; kyseessä on näet ensisijainen laji, jonka esiintyminen alueella on yksi niistä syistä, joilla vastaajana oleva jäsenvaltio perusteli ehdotusta luokitella Doñanan luonnonpuisto yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi.

23 Tässä yhteydessä on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission on näytettävä toteen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen. Nimenomaan komission on esitettävä unionin tuomioistuimelle seikat, jotka

ovat välttämättömiä, jotta unionin tuomioistuin voi tutkia, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty noudattamatta, eikä se voi nojautua olettamuksiin (ks. asia C-179/06, komissio v. Italia, tuomio 4.10.2007, Kok., s. I-8131, 37 kohta ja asia C-416/07, komissio v. Kreikka, tuomio 10.9.2009, Kok., s. I-7883, 32 kohta).

24 Selvää on, että Villamanrique de la Condesasta El Rocíoon kulkevan maaseututien ensimmäiset asfaltointityöt saatettiin päätökseen vuonna 1989. Lupa kyseisen kunnostushankkeen toteuttamiseen myönnettiin vuoden 2000 helmikuussa, ja edellytykseksi asetettiin tiettyjen toimenpiteiden toteuttaminen, esimerkiksi eläinten kulkuväylien rakentaminen, asianmukaisten opasteiden käyttöön ottaminen ja eläinaidan asentaminen sen tieosuuden varrelle, joka kulkee espanjanilveksen säilymisen kannalta suotuisimpana alueena pidetyn metsäalueen läpi. Maaseututien kunnostus valmistui vuoden 2001 heinäkuussa. Täydentäviä korjaustoimia toteutettiin kuitenkin asteittain, ja ne saatiin valmiiksi vuoden 2004 marraskuussa. Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että vaikka asfaltointityöt eivät aiheuttaneet muutoksia kyseisen tien linjaukseen tai kokoon, niillä muutettiin sen käyttötapoja muuttamalla maaseututie maantieksi. Kunnostuksen seurauksena liikenne, erityisesti yksityisautoilu, sekä tiellä liikkuvien ajoneuvojen nopeus kasvoivat.

25 Asiassa ei ole kiistetty, että suoralinjaiset tiet voivat yleisesti ottaen muodostaa todellisen esteen tietyille luontodirektiivissä tarkoitetuille lajeille ja pirstaloimalla näin niiden luontaisen esiintymisalueen ne voivat edesauttaa sisäsiittoisuutta ja geneettisiä muutoksia. Kyseiset kunnostustyöt eivät kuitenkaan ole tosiasiallisesti vaikuttaneet espanjanilveksen elinympäristön pirstoutumiseen.

26 Tältä osin on esitettävä seuraavat toteamukset.

27 Espanjanilveksen levinneisyyttä Espanjassa ja Portugalissa koskevasta tutkimuksesta (El Lince ibérico (Lynx pardinas) en España y Portugal – Censo – diagnóstico de

sus poblaciones, Guzmán J. N. ym., Ministerio de Medio Ambiente, 2004) käy ilmi, että noin puolet Doñanan luonnonpuistossa elävistä espanjanilveksistä on keskittynyt alueelle, joka vastaa noin 20:tä prosenttia Doñanan luonnonpuiston pinta-alasta ja jolla esiintyy eniten jäniksiä, jotka ovat espanjanilvesten pääasiallinen ravinnonlähde.

28 Koska jäniksiä ei ole riittävästi 75 prosentilla espanjanilvesten esiintymisalueesta, lisääntymisalueet ovat vähentyneet noin kahdestatoista enintään kahdeksaan.

29 Lisäksi Espanjan viranomaisten ajanjaksolta 1.7.2002–30.6.2006 laatiman lopullisen toimintakertomuksen tiivistelmästä (Recuperación de poblaciones de Lince ibérico en Andalucía, Proyecto Life nº 02NAT/E/8609, Consejería de Medio Ambiente, Septiembre 2006) käy ilmi, että niiden eri alueiden välisten yhteyksien, joilla espanjanilveksiä elää Doñanassa, edistämistä pidettiin tärkeänä, koska kyseinen populaatio muodostuu pienistä ilvesyhdyskunnista ja liikkuvat yksilöt siirtyvät näiden yhdyskuntien välillä.

30 Asiakirja-aineistosta käy erityisesti ilmi, että merkittävin nuorten espanjanilvesten alkuperäisyhdyskunta sijaitsee Coto del Reyn metsäalueilla Doñanan luonnonpuistossa ja Matasgordasin metsäalueilla Doñanan kansallispuistossa. Nuoret espanjanilvekset hajaantuvat tästä yhdyskunnasta kahta pääasiallista reittiä: pohjoiseen, missä tapauksessa ne käyttävät Villamanrique de la Condesasta El Rocíoon kulkevan asfaltoidun maaseututien yli kulkevaa reittiä, ja länteen.

31 Vuoden 2006 marraskuussa rakennettiin kahdeksan eläinten kulkuväylää ja kaksi siltaa sen takaamiseksi, että eläimet voivat ylittää kyseisen tien, ja näin ollen alueelliseksi tieksi kunnostamisesta aiheutuneen kulkemista estävän vaikutuksen korjaamiseksi.

32 On totta, että WWF/Adenan vuoden 2007 syyskuussa laatimassa kertomuksen (Informe sobre el camino agricola asfaltado Villamanrique de la Condesa (Sevilla) – El Rocío (Huelva)) mukaan rakennetut eläinten kulkuväylät olivat käyttökelvottomia ja hyödyttömiä suunnitteluvirheiden ja kunnossapidon puutteen vuoksi tai siksi, että täydentäviä korjaustoimia ei toteutettu.

33 Villamanrique de la Condesan kunnan Inerco-konsulttitoimistolta tilaamassa, vuoden 2006 marraskuussa laaditussa kertomuksessa (Informe Técnico sobre las medidas correctoras adoptadas en las obras de adecuación del firme de la via Villamanrique – El Rocío (Sevilla – Huelva)) kuitenkin katsotaan, että kyseisen tien ylittävien eläinten kulkuväylien lukumäärä ja se, miten ne oli suunniteltu, sopivat sen tien ominaisuuksiin, jonka ylittäminen niillä pyritään mahdollistamaan. Niiden toimivuus on rajallinen vain poikkeuksellisten sateiden aikana.

34 Kuten komissio on huomauttanut viitaten Villamanrique de la Condesasta El Rocíoon kulkevalla asfaltoidulla maaseututiellä toteutettujen korjaustoimien tehokkuuden seurantaa koskevaan kertomukseen (Informe de seguimiento de la eficacia de las medidas correctoras establecidas en el camino agrícola asfaltado Villamanrique de la Condesa – El Rocío, Junta de Andalucía Consejería de Medio Ambiente, 16.3.2008), espanjanilvesten on voitu ainoastaan neljä kertaa osoittaa käyttäneen kulkuväyliä vuoden 2006 maaliskuun ja vuoden 2007 helmikuun välisenä vuoden pituisena aikana, mutta samalla pitää paikkansa se, että kyseisenä aikana Doñanan luonnonpuiston espanjanilvesten kokonaismäärä ei yltänyt edes 50:een. Tämän tuomion 29 kohdassa mainitussa lopullisessa toimintakertomuksessa todetaan, että espanjanilvesyksilöiden on varmistettu siirtyvän Doñanan alueen eri osista toisiin. Seurantaa koskevassa kertomuksessa todetaan tästä, että eläinten kulkuväyliä peittävä kasvisto riittää houkuttelemaan eläimiä käyttämään niitä ja että ilvekset pystyvät hyvin nousemaan väylille vievää rinnettä.

35 Kuten kyseisessä lopullisessa toimintakertomuksessa todetaan, pyydystämällä 13 yksilöä ja kasvattamalla ne vankeudessa on saatu syntymään kaksi poikasta vanhemmista, jotka ovat peräisin Andujar-Cardeñan ja Doñanan alueiden populaatioista. Toimintakertomuksen mukaan tämä on edistysaskel nykyisen geneettisen monimuotoisuuden säilyttämisessä.

36 Kun otetaan huomioon edellä todettu, ei voida katsoa osoitetuksi oikeudellisesti riittävällä tavalla, että maaseututien kunnostussuunnitelman toteuttamisella oli sellaisenaan todellisia vaikutuksia espanjanilveksen elinympäristön pirstoutumiseen Doñanan alueella.

37 Väitetystä suuresta yhteentörmäysvaarasta, jolle maaseututien kunnostushankkeen toteuttaminen on altistanut alueen espanjanilvekset, on esitettävä seuraavat toteamukset.

38 Komissio viittasi Espanjan viranomaisten 18.12.2006 toimittamaan asiakirjan luonnokseen, jonka otsikko on ”Kestävä liikkuvuus, liikenneturvallisuus ja villieläinten suojelu Doñanan alueella” (Borrador, Movilidad sostenible, seguridad vial y conservación de la faune silvestre en la comarca de Doñana) ja jossa todetaan, että espanjanilvesten ja ajoneuvojen yhteentörmäyksistä on tullut yksi Doñanan alueen espanjanilvesten pääasiallisista kuolinsyistä ja siten ratkaiseva tekijä kyseisen populaation säilymiselle. Luonnoksen mukaan tilannetta ovat pahentaneet kaksi pääasiallista tekijää eli asfaltoitujen teiden määrän kasvu erityisesti 1990-luvulla ja maantieliikenteen lisääntyminen koko alueella, koska pääteiden käyttö matkailun ja kaupan tarkoituksiin ja toisaalta asfaltoitujen maaseututeiden käyttö on lisääntynyt.

39 Tämän tuomion 27 kohdassa mainitun tutkimuksen mukaan vuosina 2000–2003 Doñanan alueella kuoli yhteentörmäyksissä viisi espanjanilvestä. Kuitenkin kyseisen jakson aikana vain yksi espanjanilves kuoli yhteentörmäyksessä Villamanrique de la Condesasta El Rocíoon kulkevalla maaseututiellä.

40 Vuonna 2004 samalla tiellä kuoli toinen espanjanilves.

41 On kuitenkin kiistatonta, että sen jälkeen, kun täydentävät korjaustoimet saatiin valmiiksi vuoden 2004 marraskuussa, yksikään espanjanilves ei ole joutunut yhteentörmäykseen kyseisellä tiellä ainakaan siihen mennessä, kun kirjallinen menettely unionin tuomioistuimessa saatettiin päätökseen, eli 23.2.2009 mennessä.

42 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kyseisinä korjaustoimina on toteutettu ajonopeutta vähentäviä toimenpiteitä, asennettu opasteita ja selkärankaisten tielle pääsyä estävä aita sekä rakennettu eläinten kulkuväyliä, siltoja ja ojia.

43 Ajonopeutta vähentävien toimenpiteiden ja opasteiden osalta tämän tuomion 33 kohdassa mainitusta Inercon kertomuksesta käy ilmi, että Espanjan viranomaisten toteuttamien, ylinopeuden ehkäisemiseen tähtäävien toimenpiteiden seurauksena ajonopeuden kyseisellä maaseututiellä on voitu todeta laskeneen huomattavasti verrattuna muutamia vuosia aiemmin havaittuun.

44 Vuonna 2006 toteutetusta Doñanan luonnonpuistoa koskevasta tutkimuksesta (Estudio de 2006 del Parque Natural de Doñana) käy kuitenkin ilmi, että kyseisellä tiellä mitatut keskinopeudet ylittivät sallitun.

45 Tämän tuomion 34 kohdassa mainitussa kertomuksessa todetaan, että toteutettujen toimenpiteiden tulokset vaikuttavat tällä hetkellä hyviltä, mutta niitä kaikkia voidaan parantaa valvomalla ajonopeuksia, ylläpitämällä tehokkaammin kaikkia toteutettuja hankkeita tai jopa toteuttamalla uusia toimenpiteitä.

46 Aidasta todetaan tämän tuomion 32 kohdassa mainitussa WWF/Adenan kertomuksessa, että sitä ei asennettu Villamanrique de la Condesasta El Rocíoon kulkevan tien

koko osuudelle, koska tien toiselta puolelta puuttuu aita noin kolmen kilometrin matkalta. Näin ollen espanjanilveksen pääsyä tielle ei ole estetty kyseisellä osuudella. Tämän tuomion 33 ja 43 kohdassa mainitun Inercon kertomuksen mukaan kyseinen aita on asennettu koko osuudelle, ja tähän liittyviä toimenpiteitä on pidettävä asianmukaisina asetettujen tavoitteiden kannalta, joskin aitojen kunnostus on välttämätöntä niiden ehjänä pysymisen takaamiseksi. Lisäksi tiettyjen aitojen aukeaminen vahingossa on poikkeuksellisesti mahdollistanut eläinten kulkemisen.

47 Tämän tuomion 34 ja 45 kohdassa mainitussa seurantaa koskevassa kertomuksessa todetaan, että kyseisen maaseututien Doñanan luonnonpuiston läpi kulkevan 11 000 metrin pituisen osuuden osalta tie on aidattu kokonaan molemmilta puolilta ensimmäiset 9 300 metriä; kyseessä on metsäalue, joka muodostaa espanjanilvekselle suotuisan elinympäristön. Jäljelle jäävien 1 700 metrin matkalla aitaa ei ole, koska tie kulkee tulva-alueen läpi ja sen kautta on mahdollista kahlata suurtulvien aikana. Alueella ei myöskään kasva puita tai pensaita, koska se on tarkoitettu laidunmaaksi.

48 Lisäksi Espanjan kuningaskunnan kansallisen luonnonsuojelukomitean aloitteesta laaditusta asiakirjasta, jonka otsikko on ”Tekniset määräykset eläinten kulkuväylien ja raja-aitojen suunnittelua varten” (Prescripciones técnicas para el diseño de pasos de fauna y vallados perimetrales) ja johon komissio viittasi, käy ilmi, että espanjanilvestä varten suositellaan punottuja tai hitsattuja verkkoaitoja, joiden maanpinnan yläpuolisen korkeuden on oltava kaksi metriä. Nyt käsiteltävässä asiassa kyseinen aita kuitenkin selvästi vastaa suosituksia, eikä voida mitenkään katsoa, ettei niitä voitaisi soveltaa teillä, joilla on kyseisen tien ominaisuudet, toisin kuin komissio vastauksessaan väittää.

49 Lisäksi kyseisessä seurantaa koskevassa kertomuksessa todetaan, että aitoihin liittyvänä korjaustoimena ja pakenemisen helpottamiseksi tapauksissa, joissa espanjanilves pääsee kyseiselle tielle, aidan koko pituudelle on asennettu riittävä määrä pakoaukkoja, jotka on keskitetty teille pääsyn mahdollistaviin paikkoihin, kuten risteyksiin

tai aitojen alkamis- ja päättymiskohtien läheisyyteen. Pakoaukkojen tehokkuutta ei kuitenkaan ole vielä voitu tarkistaa, koska aidat ovat täyttäneet tehtävänsä hyvin ja yksikään espanjanilves ei ole päässyt niiden läpi.

50 Eläinten kulkuväylien, siltojen ja ojien osalta viitataan tämän tuomion 32–34 kohtaan.

51 Kun kaikkia edellä esitettyjä seikkoja arvioidaan yhdessä, on todettava, ettei komissio ole esittänyt näyttöä siitä, että maaseututien kunnostushanke olisi aiheuttanut espanjanilvekselle huomattavan yhteentörmäysvaaran.

52 Vaikka tietyt asiakirja-aineiston seikat näyttävät osoittavan, että tilanne koko Doñanan alueella voisi olla epätyydyttävä espanjanilveksen säilyttämistä koskevien vaatimusten näkökulmasta – muun muassa siksi, että kyseisen ensisijaisen lajin yksilöitä kuolee yhteentörmäyksissä melko paljon – unionin tuomioistuin ei voi hallussaan olevien todisteiden perusteella todeta, että maaseututien kunnostamista koskeva hanke, johon liitettiin korjaustoimia, saattaisi itsessään johtaa espanjanilveksen häviämiseen kyseiseltä alueelta ja näin ollen saattaisi vaarantaa vakavasti alueen ekologiset ominaisuudet.

53 Tämän vuoksi ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan vastaajana oleva jäsenvaltio ei noudattanut luontodirektiivin 12 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan

Asianosaisten lausumat

54 Komissio väittää, että vaikka Espanjan viranomaiset myönsivät kolmen espanjanilveksen tulleen tahattomasti tapetuksi Villamanrique de la Condesasta El Rocíoon kulkevalla maaseututiellä vuosina 1996, 2002 ja 2004, ne eivät ottaneet käyttöön kyseisellä asfaltoidulla tiellä espanjanilvesten tahattomien tappamisten tiukkaa tarkkailujärjestelmää eivätkä toteuttaneet tarvittavia suojelutoimia varmistaakseen, ettei näillä tappamisilla ole merkittävää kielteistä vaikutusta kyseiseen suojeltuun lajiin.

55 Espanjan kuningaskunta vastaa toteuttaneensa asianmukaisiksi osoittautuneet toimenpiteet, joilla vähennettiin merkittävästi tahattomien tappamisten vaaraa. Lisäksi Espanjan viranomaiset valvovat toteutettuja toimenpiteitä tyydyttävästi ja jatkavat sellaisten uusien toimenpiteiden tutkimista, jotka mahdollisesti soveltuvat vielä paremmin lajin säilyttämiseen ja sen tilanteen parantamiseen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

56 Luontodirektiivin 12 artiklan 4 kohdan mukaan, kun sitä luetaan yhdessä sen liitteessä IV olevan a alakohdan kanssa, jäsenvaltioiden on otettava käyttöön muun muassa espanjanilvesten tahatonta tappamista koskeva tarkkailujärjestelmä.

Jäsenvaltioiden on saatujen tietojen perusteella tehtävä uusia tutkimuksia tai toteutettava tarvittavia suojelutoimia muun muassa sen varmistamiseksi, ettei tahattomalla tappamisella ole merkittävää kielteistä vaikutusta kyseisiin lajeihin.

57 Espanjanilvesten tahatonta tappamista koskevan tarkkailujärjestelmän käyttöön ottamisesta on todettava, että tämän tuomion 29 kohdassa mainitun lopullisen toimintakertomuksen tiivistelmän mukaan on luotu maantieteellisten kriteerien mukaisesti ylläpidettävä tietokanta, johon merkitään espanjanilvesten muista kuin luonnollisista syistä – kuten yhteentörmäyksistä – johtuvat kuolemat. Näin on voitu määritellä, mitkä alueet ovat espanjanilvekselle vaarallisimmat sen levinneisyysalueella.

58 Kun on kyse tarvittavista suojelutoimista sen varmistamiseksi, ettei tahattomalla tappamisella ole merkittävää kielteistä vaikutusta espanjanilvekseen, ensimmäisestä kanneperusteesta esitetyt toteamukset, joilla sen hylkääminen perusteltiin, voidaan toistaa tämän kanneperusteen osalta.

59 Kuten Espanjan kuningaskunta väittää, se seikka, että Espanjan viranomaiset tutkivat uusia toimenpiteitä lajin säilyttämisen ja sen tilanteen parantamisen edellytysten kohentamiseksi entisestään, ei nyt käsiteltävässä asiassa voi sellaisenaan johtaa toteamukseen, että toteutetut toimenpiteet ovat epäasianmukaisia edellisessä kohdassa konkreettisesti mainitun luontodirektiivin 12 artiklan 4 kohdan tavoitteen kannalta.

60 Toinen väite on näin ollen hylättävä.

61 Kaiken edellä esitetyn perusteella komission kanne on hylättävä ilman, että on tarpeellista lausua Espanjan kuningaskunnan vastauskirjelmässään esittämästä

oikeudenkäyntiväitteestä, joka koskee ensimmäisen kanneperusteen väitettyä epäselvyyttä ja epätäsmällisyyttä.

Oikeudenkäyntikulut

62 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Espanjan kuningaskunta on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Euroopan komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset